

17.10.2019

Представники Національної академії наук України взяли участь у святкуванні 150-річчя від дня заснування Болгарської академії наук

11–12 жовтня 2019 р. в м. Софія (Болгарія) відбулися урочисті заходи з нагоди 150-річчя від дня заснування Болгарської академії наук. В урочистостях взяли участь віце-президент НАН України академік Сергій Пирожков та керівник відділу міжнародних зв'язків НАН України Анатолій Мирончук, а також делегація Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна на чолі з ректором – академіком НАН України Вілем Бакіровим ([Національна академія наук України](#)).

Болгарська академія наук була створена на базі болгарського літературного товариства, заснованого в 1869 р. групою болгарських інтелектуалів на чолі з істориком та філологом у майбутньому – професором Харківського університету – Маріном Дріновим. У 1911 р. Товариство було перейменоване в Болгарську академію наук.

Сьогодні Болгарська академія наук (БАН) – вища наукова установа Болгарії, до складу якої входять 42 науково-дослідні установи, об'єднані в 9 наукових відділень, що охоплюють усі сфери знань. Персональний склад БАН налічує 62 академіки, 101 члена-кореспондента та 53 іноземних члена, серед яких – президент НАН України академік Борис Патон (1978) і професор Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна Михайло Станчев (2013). З 2016 р. Болгарську академію наук очолює академік Юліан Ревальський.

В ході двосторонньої зустрічі з президентом Болгарської академії наук академіком Юліаном Ревальським віце-президент НАН України академік Сергій Пирожков передав вітання від президента Національної академії наук України академіка Бориса Патона, а також вручив президенту БАН Юліану Ревальському та почесному президенту БАН Івану Юхновському відзнаки НАН України «За наукові досягнення». Також на зустрічі з президентом БАН була присутня радник-посланник Посольства України в Республіці Болгарія Анна Тертична.

В дарунок Болгарській академії наук академік НАН України Сергій Пирожков передав копію рукопису *«Житіє Іларіона Могленського»* 1375 р. авторства патріарха Євфимія Тирновського, оригінал якого зберігається в Інституті рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського (фонд 310, № 160) у складі зібрання рукописів колишньої бібліотеки Історико-філологічного інституту князя Безбородька в Ніжині.

Текст *«Житія»* написано видатним болгарським вченим та релігійним діячем Євфимієм Тирновським (1325 – бл. 1403 рр.), останнім і найвідомішим патріархом Другого Царства Болгарського, письменником і книжником, який згодом був канонізований. У 1375 р. він провів на державному рівні реформу болгарської церковнослов'янської книжної мови та писемності.

«Житіє Іларіона Могленського» займає вагоме місце серед відомих 15-ти творів патріарха Євфимія – літургійних книг, похвальних слів, житій і послань. Рукопис був придбаний викладачем Ніжинського історико-філологічного інституту князя Безбородька філологом-славістом В.В. Качановським у 1883 р.

під час тривалої експедиції на Балкани, і після його смерті рукопис надійшов до бібліотеки Інституту.

Унікальність манускрипту полягає у тому, що, як довела фахівець Національної бібліотеки ім. В. І. Вернадського НАН України доктор історичних наук Людмила Гнатенко, оригінал рукопису написано у XIV ст.– є найдавнішим з усіх відомих і вважається своєрідною пам'яткою писемності для історії Болгарії. Його цінність не лише у хронологічній унікальності (раніше вважалося, що рукопис був написаний у XV ст.), а й в тому, що він поєднує історію Болгарії та України: православної церкви, видатних церковних діячів, дослідників пам'яток болгарського походження, як в Болгарії, так і в Україні.

Віце-президент НАН України академік Сергій Пирожков та президент БАН академік Юліан Ревальський засвідчили розвиток співпраці між двома академіями за всіма напрямками наукових досліджень – як природничими й технічними, так і соціальними та гуманітарними.

Академік Юліан Ревальський відзначив плідність двосторонньої співпраці та виняткову роль академіка Бориса Патона у її розвитку, а також наголосив на необхідності її подальшого поглиблення та вдосконалення.

Урочисті заходи з нагоди 150-річчя Болгарської академії наук завершилися у Національному палаці культури святковим концертом-виставою за участі Президента Республіки Болгарія Румена Радева, Міністра освіти та науки Красимира Волчева, а також очільників інших болгарських міністерств і відомств.